

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 3. april 2002

om den statsstøtte som Italien påtænker at yde olivendyrkningsbedrifter på grundlag af artikel 4 i lov nr. 290 af 17. august 1999

(meddelt under nummer K(2002) 1188)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(2002/597/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med nævnte artikel ⁽¹⁾, under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

anmodede Kommissionen de italienske myndigheder om at bekræfte den i pressen offentliggjorte information om, at det pågældende lovforslag var blevet godkendt af parlamentet som lov nr. 290 af 17. august 1999, der var blevet offentliggjort i Italiens lovtidende nr. 195 af 20. august 1999.

(4) De italienske myndigheder bekræftede med skrivelse af 25. oktober 1999, der indgik den 5. november 1999, at lovforslaget var blevet vedtaget som lov nr. 290 af 17. august 1999. Ved samme skrivelse fremsendte myndighederne den vedtagne lovs ordlyd, samt forskellige af de oplysninger, som Kommissionen havde udbedt sig i skrivelser af 28. januar 1999.

I. SAGSFORLØB

(1) Ved skrivelse af 6. august 1998, som indgik den 12. august 1998, sendte Italiens faste repræsentation ved Den Europæiske Union under henvisning til EF-traktatens artikel 88, stk. 3, Kommissionen en anmeldelse af et lovforslag om betalingshenstand inden for landbrugssektoren. Støttens registreringsnummer er N 490/98.

(2) Ved skrivelse af 1. oktober 1998 og skrivelse af 28. januar 1999 anmodede Kommissionen de italienske myndigheder om yderligere oplysninger. Kommissionens skrivelse af 1. oktober 1998 blev besvaret af de italienske myndigheder med skrivelse af 30. november 1998, der indgik den 4. december 1998.

(3) Med skrivelse af 13. september 1999 opfordrede Kommissionen de italienske myndigheder til at fremsende de oplysninger, der var anmodet om i Kommissionens skrivelse af 28. januar 1999, og som på daværende tidspunkt endnu ikke var indgået. I samme skrivelse

(5) På grundlag af disse oplysninger blev ordningen opført på registret over uanmeldt støtte under NN 155/99.

(6) Ved skrivelse af 24. februar 2000, SG(2000) D/101808, meddelte Kommissionen Italien, at den havde besluttet at indlede proceduren i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for artikel 4 og 5 i lov nr. 290 af 17. august 1999, og over for artikel 15, stk. 16, i lov nr. 67 af 11. marts 1988 (1988-finansloven) og lov nr. 252 af 8. august 1991, der danner retsgrundlag for udbetaling af de ydelser, der omhandles i artikel 5 i lov nr. 290/99. I samme skrivelse informerede Kommissionen Italien om, at den ikke ville rejse indvending over for de øvrige artikler (1, 2, 3, 6, 7 og 8) i lov nr. 290 af 17. august 1999, eftersom de ikke vedrørte statsstøtte i den i traktatens artikel 87, stk. 1, omhandlede forstand.

⁽¹⁾ EFT C 148 af 27.5.2000, s. 2.

- (7) Ved samme skrivelse anmodede Kommissionen Italien om inden for en frist på en måned regnet fra skrivelsens modtagelse at fremsende alle de dokumenter, informationer og data, der var nødvendige for at kunne tage stilling til de pågældende foranstaltninger, under henvisning til artikel 10, stk. 2 og 3, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 ⁽¹⁾.
- (8) Beslutningen om iværksættelse af proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽²⁾. Kommissionen opfordrede berørte parter til at fremsætte bemærkninger.
- (9) De italienske myndigheder anmodede i skrivelse af 23. marts 2000 om 30 dages udsættelse af den frist, som Kommissionen havde fastsat i meddelelsen om procedurens iværksættelse med hensyn til fremsendelsen af de udbedte oplysninger.
- (10) De italienske myndigheder forelagde Kommissionen deres bemærkninger til procedurens iværksættelse ved skrivelse af 18. maj 2000.
- (11) Kommissionen udbad sig ved skrivelse af 17. juli 2000 yderligere oplysninger vedrørende de bemærkninger, som de italienske myndigheder havde forelagt ved skrivelsen af 18. maj 2000.
- (12) De italienske myndigheder fremsendte ved skrivelse af 13. oktober 2000 de oplysninger, som Kommissionen havde bedt om i skrivelsen af 17. juli 2000.
- (13) Kommissionen udbad sig yderligere oplysninger ved skrivelse af 13. december.
- (14) De italienske myndigheder anmodede ved skrivelse af 31. januar 2001 om forlængelse af den frist, som Kommissionen havde fastsat for fremsendelsen af de oplysninger, den havde udbedt sig i skrivelse af 13. december 2000.
- (15) De italienske myndigheder fremsendte de ønskede oplysninger ved skrivelse af 12. juli 2001.
- (16) De berørte tredjeparter sendte Kommissionen yderligere oplysninger i en skrivelse af 30. juni 2000; de blev videresendt til Italien med henblik på udtalelse. De italienske myndigheder har ikke fremsendt specifikke bemærkninger hertil.
- (17) Da statsstøtten i artikel 4 i lov nr. 290/99 ikke er af samme art som den statsstøtte, der omhandles i artikel 5 i samme lov, i artikel 15, stk. 16, i lov nr. 67/88, og i lov nr. 252/91, og da der ikke er nogen indbyrdes forbindelse herimellem, besluttede Kommissionen den 12. marts 2002 at opdele sagen i to separate sager: den første, der vedrører artikel 4 i lov 290/99 fik nummeret

C/7A/2000, og den anden, som vedrører artikel 5 i lov nr. 290/99, artikel 15, stk. 16, i lov nr. 67/88 og lov nr. 252/91, fik nummeret C/7B/2000. Nærværende beslutning vedrører kun den statsstøtte, der omhandles i artikel 4 i lov nr. 290 af 17. august 1999. Beslutningen vedrører ikke og har ingen retsvirkninger for landbrugs-, drifts- og forbedringslån med udløbsdato den 31. marts 1998, for hvilke fristen udsættes ved artikel 4. Beslutningen vedrører ej heller støtteforanstaltningerne i artikel 5 i samme lov, i artikel 15, stk. 16 i lov nr. 67/88 (1988-finansloven) og i lov nr. 252/91, der danner retsgrundlaget for tildeling af de tilskud, der omhandles i artikel 5 i lov nr. 290/99; disse bestemmelser tages op til behandling i forbindelse med statsstøtte C/7B/2000, idet de bliver genstand for en separat beslutning.

II. BESKRIVELSE AF STØTTEN

- (18) Ved lov nr. 290 af 17. august 1999, der blev offentliggjort i Italiens statstidende nr. 195 af 20. august 1999, forlænges fristen for forskellige ordninger i landbrugssektoren. Loven består af 8 artikler. Kommissionen meddelte i sin beslutning af 24. februar 2000, at den ikke agtede at rejse indvendinger over for artikel 1, 2, 3, 6, 7 og 8 i denne lov, eftersom disse artikler ikke vedrører statsstøtte i den i traktatens artikel 87, stk. 1 omhandlede forstand. Beslutningen om iværksættelse af den i artikel 88, stk. 2, omhandlede procedure, vedrører artikel 4 og 5 i nævnte lov, samt artikel 15, stk. 16, i lov nr. 67 af 11. marts 1988 (1988-finansloven) samt lov nr. 252 af 8. august 1991, der er retsgrundlaget for ydelse af de tilskud, og som omhandles i artikel 5 i lov 290/99.
- (19) Som allerede nævnte i betragtning 17 vedrører denne beslutning kun den statsstøtte, der omhandles i artikel 4 i lov nr. 290 af 17. august 1999, der behandles som led i statsstøttesag C/7A/2000.

Artikel 4 i lov nr. 290 af 17. august 1999

- (20) Artikel 4 i lov nr. 290 af 17. august 1999 indeholder bestemmelser, hvis formål er at lette tilbagebetalingsvilkårene for landbrugslån. Artiklen indebærer en 12 måneders betalingshensstand for landbrugs-, drifts- og forbedringslån, der forfalder pr. 31. marts 1998. Bestemmelsen tilgodeser landbrugsbedrifter i regionerne Puglia, Calabria og Sicilien, som drives af selvejende landmænd, fuldtidsarbejdende landmænd og olivendyrkende kooperativer, som er blevet ramt af den alvorlige krise på oliven- og olivenoliemarkedet. Landbrugsbedrifter og kooperativer med olivendyrkning som hovederhverv er i artiklen defineret som bedrifter, hvor mindst 50 % af den kommercielle bruttoproduktion stammer fra olivendyrkning.

⁽¹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 148 af 27.5.2000, s. 2.

- (21) Betalingshenstanden finansieres ved et offentligt tilskud til rentebetalingerne, som omhandlet i et dekret af 9. november 1985 fra ministerrådets formand, hvori der opstilles vejledende og koordinerende regler for fastsættelse af, hvilke årlige minimumstilskudstakster der skal anvendes i forbindelse med landbrugslån. Der blev i 1999 afsat en bevilling på 10 mia. ITL via den nationale solidaritetsfond.
- (22) De italienske myndigheder begrundede oprindeligt i deres skrivelse til Kommissionen af 30. november 1998 foranstaltningerne i artikel 4 på følgende måde: »De pågældende foranstaltninger er nødvendige for at støtte olivenproducenterne i regionerne Calabria, Puglia og Sicilien, som i produktionsåret 1997-1998 har haft store og eksistenstruende vanskeligheder både på grund af vejrforholdene, en stor indførsel af olivenolie fra middelhavslande uden for Fællesskabet og et pludseligt fald i forarbejdningsvirksomhedernes købspris med deraf følgende alvorlige konsekvenser for de pågældende bedrifters indtjening og drift«. De italienske myndigheder tilføjede i samme skrivelse følgende: »olivendyrkningsbedrifterne var i så store finansielle vanskeligheder at de ikke kunne betale de landbrugs-, drifts- og forbedringslån, som forfaldt pr. 31. marts 1998. For at hjælpe de olivendyrkningsbedrifter, som ikke kunne tilbagebetale deres produktionslån, med at komme over deres økonomiske vanskeligheder, traf myndighederne beslutning om at give såvel individuelle som sammensluttede bedrifter henstand i op til 12 måneder med tilbagebetalingen af de lån, som forfaldt pr. 31. marts 1998, der er den normale forfaldsdato for lån til produktionen af oliven«. De italienske myndigheder tilføjede yderligere i skrivelserne af 30. november 1998, at lånebistanden svarede til den bistand, der omhandles i artikel 4 i lov nr. 185 af 14. februar 1992⁽¹⁾; i henhold til denne kan der iværksættes bistand i tilfælde, hvor bedrifter lider finansielle tab på grund af katastrofeagtige begivenheder, som hindrer en normal høst. Efter de italienske myndigheders opfattelse er der således tale om »engangsstøtte, der kun vedrører produktionsåret 1997/98 og kun ydes i de tre regioner Puglia, Calabria og Sicilien«.
- (23) Med udgangspunkt i denne redegørelse fastholdt de italienske myndigheder i skrivelserne af 30. november 1998, at støtteforanstaltningen kunne henføres under EF-traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), som »støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder«.
- (24) Kommissionen gav sit svar i en skrivelse af 28. januar 1999, hvori den gjorde de italienske myndigheder opmærksom på den politik, den fører med hensyn til national støtte i forbindelse med skader på landbrugsproduktionen eller produktionsmidlerne, idet den fast-
- slog, at en medlemsstat ikke uden videre kan hævde, at en større indførsel fra tredjelande er »en usædvanlig begivenhed«, al den stund afsætningsvanskeligheder på grund af et vist konkurrencepres fra andre lande er en normal følge af markedskræfternes frie spil.
- (25) De italienske myndigheder anførte i deres næste skrivelse af 25. oktober 1999, at »støtten ikke var baseret på markedsf forholdene, idet der naturligt er et vist konkurrencepres i en åben økonomi, men at den skyldtes de optøjer og de forstyrrelser af den offentlige ro og orden med vej- og jernbaneblokader, hvorom præfekterne i de berørte provinser havde indsendt rapport. Urolighederne havde bredt sig, bl.a. fordi et stort antal illegale indvandrere fra Albanien samtidig var gået i land ved Puglias kyst, og dette havde foranlediget udbredt frygt for et økonomisk sammenbrud og voksende samfundssuro«. For de italienske myndigheder var det klart, at »en så eksplosionsfarlig situation ikke kunne imødegås blot ved foranstaltninger til retablering af den offentlige ro og orden, og at støtteforanstaltningen, som blev vedtaget, fordi man fandt den nødvendig og hastende, skal ses på baggrund heraf«. De italienske myndigheder konkluderer følgende, at »der er tale om en ekstraordinær og exceptionel foranstaltning til imødegåelse af en alvorlig, uforudset og uforudselig situation, der uden videre lader sig henføre under de »usædvanlige begivenheder«, som omhandles i traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), og som Kommissionen også selv korrekt konkluderer omfatter forstyrrelser af et lands ro og orden samt strejker. Foranstaltningen skal med andre ord ikke betragtes som en egentlig støtte, men som et initiativ til at dæmpe social uro og undgå mere alvorlige følger«.
- (26) De italienske myndigheder har ikke fremsendt yderligere oplysninger om denne foranstaltning i de skrivelser, som er fremsendt efter igangsættelsen af proceduren. I deres første skrivelse efter igangsættelsen af proceduren⁽²⁾ meddelte de blot, at støtteforanstaltningen i artikel 4 i lov 290 ikke var blevet ført ud i livet, og at der ikke var blevet udbetalt støtte.

III. BEMÆRKNINGER FRA BERØRTE TREDJEPARTER

- (27) Kommissionen har modtaget et enkelt brev fra en berørt tredjepart; afsenderen af dette brev, der er dateret den 30. juni 2000, er Conazo (Consortio Zootechnico Nazionale sarl), som skriver i sin egenskab af leder af en gruppe virksomheder, der har modtaget støtte fra de italienske myndigheder i medfør af lov nr. 252/91 og lov nr. 67/88, som omfattes af Kommissionens procedure. Konsortiet fremsætter i sit brev udelukkende bemærkninger vedrørende artikel 5 i lov nr. 290 af 17. august 1999 og vedrørende lov nr. 252/91 og lov nr. 67/88, der ikke omfattes af denne beslutning.

⁽¹⁾ Den pågældende lov er for øjeblikket genstand for undersøgelse som led i statsstøttesag C 12/95.

⁽²⁾ Skrivelse af 18. maj 2000.

IV. VURDERING

- (28) Det følger af traktatens artikel 87, stk. 1, at statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, er uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne
- (29) Traktatens artikel 87 og 88 gælder for produktion og markedsføring af produkter, som de italienske myndigheder har besluttet at yde støtte til. I artikel 33 i Rådets forordning nr. 136/66/EØF af 22. september 1966 om oprettelse af en fælles markedsordning for fedtstoffer⁽¹⁾ er det fastsat, at traktatens artikel 92, 93 og 94 (i dag artikel 87, 88 og 89) finder anvendelse på fremstilling af og handel med de i artikel 1 nævnte produkter, medmindre andet er fastsat i nævnte forordning.

olivendyrkende regioner, som kæmper med samme alvorlige krise på oliven- og olivenolie markedet som bedrifterne i ovennævnte tre regioner. Betalingshensigten finansieres ved et offentligt tilskud til rentebetalingerne; til dette tilskud blev der i 1999 afsat en bevilling på 10 mia. ITL. Med denne henstand får de modtagende landbrugsbedrifter en finansiell fordel, som de ellers ikke ville have haft. Hertil kommer, at det offentlige tilskud til rentebetalingerne mindsker disse virksomheders finansielle byrde i forbindelse med betalingen af det fulde rentebeløb på lånene. Begge disse elementer begunstiger modtagerbedrifterne i forhold til andre landbrugsbedrifter, som under samme forhold er nødt til selv at tilvejebringe de finansielle midler, som kræves for at kunne betale på den normale forfaldsdato og til den normalt gældende rentesats. I henhold til EF-Domstolens retspraksis kan udbetaling af finansiell statsstøtte til styrkelse af bedrifters stilling føre til konkurrencefordrejning i forhold til konkurrerende bedrifter, som ikke modtager tilsvarende tilskud⁽²⁾.

Støttens eksistens

- (30) Ved artikel 4 i nævnte lov får bestemte olivendyrkende landbrugsbedrifter i de olivendyrkende regioner Puglia, Calabria og Sicilien henstand med tilbagebetaling af lån af forskellig art; henstand på samme vilkår gives også til alle olivendyrkende bedrifter og kooperativer i andre
- (31) Hertil kommer, at Fællesskabets samhandel med oliven og olivenolier er stor, således som det fremgår af de nedenstående to skemaer; foranstaltningen kan således forvride konkurrencen og influere på samhandelen mellem medlemsstaterne.

Samhandelen mellem Italien og resten af EU

(1 000 EUR)

	Indførsel			Udførsel		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Ubehandlede og kølede oliven (dog ikke oliven til olieproduktion)	3 236	2 910	2 377	470	550	634
Ubehandlede og kølede oliven til olieproduktion	593	386	233	482	478	485
Olivenolie og fraktioner deraf, udvundet af frugten af oliventræet udelukkende ved mekaniske eller andre fysiske processer under sådanne forhold, at olien ikke ændres, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede	644 154	631 850	611 367	187 450	288 404	265 078

⁽¹⁾ EFT 172 af 30.9.1966, s. 3025/66.

⁽²⁾ I henhold til Domstolens praksis gælder det generelt, at der er tale om konkurrencefordrejning, hvis statsstøtte bevirker, at en virksomheds konkurrenceposition forbedres i forhold til andre virksomheder, som ikke modtager bistand, sag C-730/79, Sml. 1980, s. 2671, præmis 11 og 12.

Fællesskabets samlede samhandel

(1 000 EUR)

	Udførsel		
	1998	1999	2000
Ubehandlede og kølede oliven (dog ikke oliven til olieproduktion)	16 369	14 409	16 107
Ubehandlede og kølede oliven til olieproduktion	10 280	9 370	9 566
Olivenolie og fraktioner deraf, udvundet af frugten af oliventræet udelukkende ved mekaniske eller andre fysiske processer under sådanne forhold, at olien ikke ændres, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede	1 129 929	1 187 146	1 131 828

(32) Kommissionen konkluderer derfor, at foranstaltningerne krænker forbudet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

(33) Forbudet i artikel 87, stk. 1, følges af undtagelsesbestemmelser i samme artikels stk. 2 og 3.

(34) De italienske myndigheder har fastholdt, at de i artikel 4 i lov nr. 290 omhandlede landbrugsrånsforanstaltninger kan henføres under traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), hvori det hedder, at støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder, er forenelig med fællesmarkedet.

(35) Spørgsmålet om, hvorvidt undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), kan bringes i anvendelse, afgøres ved at undersøge støtten på grundlag af punkt 11.2.1 i Fællesskabets retningslinjer for statsstøtte inden for landbrugssektoren⁽¹⁾ (i det følgende benævnt »retningslinjerne«), der omhandler støtte til godtgørelse af skader, der skyldes naturkatastrofer og andre usædvanlige begivenheder. Som det fremgår af nævnte punkt, repræsenterer denne form for støtte en undtagelse fra det generelle princip om, at statsstøtte er uforenelig med fællesmarkedet, jf. traktatens artikel 87, stk. 2, litra b). Kommissionen har således altid fastholdt det standpunkt, at det i artikel 87, stk. 2, litra b), omhandlede begreb »naturkatastrofer« og »usædvanlige begivenheder«, skal fortolkes snævert.

(36) Kommissionen har accepteret, at jordskælv, laviner, jordskred og oversvømmelser kan omfattes af begrebet naturkatastrofer. Begrebet usædvanlige begivenheder kan omfatte krig, interne uroligheder, strejker samt — med visse forbehold og afhængigt af omfanget — større ulykker og brande inden for den nukleare sektor og industrien, når disse forvolder store tab. På grund af vanskeligheden ved at forudse sådanne begivenheder,

foretager Kommissionen en individuel vurdering af statsstøtteforslag på grundlag af artikel 87, stk. 2, litra b), idet den henholder sig til den tidligere praksis på dette felt. Konstaterer den, at der foreligger en naturkatastrofe eller en anden usædvanlig begivenhed, kan den tillade, at der ydes støtte på op til 100 % til dækning af materielle skader.

(37) Som allerede anført i forbindelse med procedurans iværksættelse må det med hensyn til ovenstående påpeges, at artikel 4 i lov 290 helt generelt omhandler »en alvorlig krise på markedet for oliven og olivenolie«; en sådan ordlyd kan imidlertid anvendes som begrundelse for bedriftsstøtte i forbindelse med alle mulige former for forstyrrelser og vanskeligheder, også uden at der nødvendigvis er tale om usædvanlige begivenheder, således som de italienske myndigheder hævder, uanset at dette er en forudsætning for at bringe traktatens artikel 87, stk. 2, litra b) i anvendelse.

(38) De italienske myndigheder havde oprindeligt i deres skrivelse af 30. november 1998 meddelt, at denne krise skyldtes, at der havde været »store og eksistenstruende vanskeligheder både på grund af vejrforholdene, en stor indførsel af olivenolie fra middelhavslande uden for Fællesskabet og et pludseligt fald i forarbejdningsvirksomhedernes købspris med deraf følgende alvorlige konsekvenser for de pågældende bedrifters indtjening og drift«. Myndighederne hævdede, at der var tale om så alvorlige og så exceptionelle begivenheder, at parlamentet den 3. august 1998 var tvunget til at vedtage lov nr. 313 med det formål at beskytte italiensk olivenolie og øge dens afsætningsværdi; de tilføjede ydermere, at disse foranstaltninger til beskyttelse af det italienske produkt imidlertid ikke løste olivendyrkningsbedrifternes krise, eftersom bedrifterne var i så store vanskeligheder, at de ikke kunne tilbagebetale de landbrugs-, drifts- og forbedringslån, der forfaldt pr. 31. marts 1998.

⁽¹⁾ EFT C 232 af 12.8.2000, s. 19.

- (39) I svaret ⁽¹⁾ på disse bemærkninger henlede Kommissionen opmærksomheden på, at en medlemsstat ikke uden videre kan hævde, at en større indførsel fra tredjelande med deraf følgende prisfald og afsætningsvanskeligheder er en usædvanlig begivenhed, der gør det berettiget at yde statsstøtte eller en hvilken som helst anden støtte, uanset hvor alvorligt problemet er, eller hvor hårdt det rammer producenterne. Vanskelige afsætningsforhold på grund af konkurrencepresset fra andre lande er en normal følge af markedskræfternes frie spil. Alle producenter, som afsætter deres varer på markedet, er udsat for denne konkurrence og må træffe passende foranstaltninger med henblik herpå. Ved at vedtage foranstaltninger, som kun tager sigte på producenterne i et bestemt område eller en bestemt medlemsstat, skubber man blot vanskelighederne over på bedrifterne i andre medlemsstater; disse bedrifter, der kæmper med samme krise, men uden at modtage nogen støtte, er imidlertid tvunget til at imødegå krisen ved hjælp af egne ressourcer og egne midler. En sådan støtte, der pr. definition fordrejer konkurrencen, influerer på samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (40) De italienske myndigheder ændrede standpunkt i skrivelsen af 25. oktober 1999, hvori de gav svar på Kommissionens bemærkninger, idet de nu anførte, jf. betragtning 25, at »støtten ikke skyldtes markedsforholdene, idet der naturligt er et vist konkurrencepres i en åben økonomi, men at den skyldtes de optøjer og de forstyrrelser af den offentlige orden, med vej- og jernbaneblokader, hvorom præfekterne i de berørte provinser havde indsendt rapport«. Situationen var i henhold til de italienske myndigheder blevet værre af, at »et stort antal illegale indvandrere fra Albanien samtidig var gået i land ved Puglias kyst, og dette havde foranlediget udbredt frygt for et økonomisk sammenbrud og voksende samfundsuoro«. De italienske myndigheder mener således, at der er tale om en nødvendig og hastende foranstaltning til beskyttelse af den offentlige ro og orden, og at den dermed omfattes af definitionen på indre uro og strejker, jf. traktatens artikel 87, stk. 2, litra b).
- (41) Rent bortset fra uoverensstemmelsen mellem de to versioner, som de italienske myndigheder forelagde i deres to første skrivelser ⁽²⁾ til Kommissionen forud for iværksættelsen af proceduren, skal det fastslås, at de italienske myndigheder ikke på noget tidspunkt har fremsendt oplysninger til underbyggelse af den i disse skrivelser forelagte argumentation eller til bevis på de påstande, som de fremsatte efter procedurens iværksættelse, uanset at Kommissionen opfordrede dem til at fremsende alle nødvendige oplysninger til sagens behandling.
- (42) De italienske myndigheder har således ikke kunnet bortveje den tvivl, som Kommissionen gav udtryk for i forbindelse med iværksættelsen af proceduren, og den finder det derfor ikke godtgjort, at undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), kan bringes i anvendelse på foranstaltningen i artikel 4 i lov 290/99.
- (43) Kommissionens praksis ⁽³⁾ åbner mulighed for, at de af de italienske myndigheder beskrevne optøjer og uroligheder kan henføres under definitionen på indre uro og strejker, jf. traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), således at skader, uanset omfang, kan godtgøres med op til 100 %. Det er korrekt, at uroligheder og strejker i visse tilfælde kan henføres under definitionen på usædvanlige begivenheder i traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), men dette tilsidesætter ikke kravet om, at for det første det skal godtgøres, at sådanne uroligheder faktisk har fundet sted, og for det andet, at der er en direkte sammenhæng mellem disse uroligheder og de skader, der er påført de personer, som kunne komme i betragtning med hensyn til en eventuel godtgørelse.
- (44) De italienske myndigheder har ikke på noget tidspunkt, hverken før eller efter procedurens iværksættelse, ført bevis på ovenstående, men har blot afgivet erklæring om, at veje og jernbaner blev blokeret i forbindelse med de anførte optøjer og uroligheder, hvorom præfekterne for de berørte provinser indsendte rapport. Kommissionen har aldrig modtaget disse rapporter, og de italienske myndigheder har ikke fremsendt andre dokumenter, som kan godtgøre, at nævnte begivenheder faktisk gav anledning til indførelse af undtagelsestilstand. De italienske myndigheder har ikke oplyst, hvor og på hvilke datoer eller i hvilken periode disse begivenheder er sket, og ej heller hvilke omstændigheder der ligger til grund herfor.
- (45) Det er heller ikke klart, hvorfor disse begivenheder skulle have ramt alene olivendyrkningssektoren og ikke landbrugssektoren som helhed, eller for den sags skyld samtlige økonomiske strukturer i de berørte regioner. Der er ikke oplyst tal om skadernes omfang, og ej heller givet nogen forklaring på, hvordan urolighederne og vejblokaderne skulle have kunnet influere på produktionen af oliven og olivenolie i så alvorligt et omfang, som de italienske myndigheder har hævdet.

⁽¹⁾ Skrivelse fra Kommissionen af 28. januar 1999.

⁽²⁾ De italienske myndigheders skrivelser til Kommissionen af 28. oktober 1998 og 25. oktober 1999.

⁽³⁾ Jf. statsstøtte C-3/94 — Frankrig — vejblokader.

(46) I betragtning af, at de italienske myndigheder har hævdet, at foranstaltningen er af både geografisk og tidsmæssigt begrænset omfang, er det ikke klart, hvorfor de besluttede, at bestemmelserne, som oprindeligt kun gjaldt olivendyrkningsbedrifter og -kooperativer i regionerne Calabria, Puglia og Sicilien, også skulle gælde for andre kriseramte olivendyrkningsbedrifter og -kooperativer i Italiens øvrige olivenområder på tilsvarende vilkår. Støtten har således ikke været begrænset til bedrifter i Calabria, Puglia og Sicilien, dvs. bedrifter og kooperativer i de regioner, som i henhold til de italienske myndigheder skulle være blevet direkte ramt af nævnte begivenheder. Kun i det tilfælde, at hele landet var blevet ramt af nævnte begivenheder, ville det have været berettiget at udvide bestemmelserne til at omfatte samtlige olivendyrkningsbedrifter og -kooperativer i alle Italiens olivendyrkningsregioner; dette er imidlertid ikke på noget tidspunkt blevet godtgjort af de italienske myndigheder.

(47) Den omstændighed, at støtten gælder på landsplan, bekræfter Kommissionen i formodningen om, at foranstaltningen er blevet vedtaget for at hjælpe vanskelig stillede bedrifter til at imødegå en alvorlig gældskrise, som var opstået på grund af faktorer, der ikke har noget at gøre med årsager, der anføres af de italienske myndigheder. Hvis man i stedet for at basere sig på traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), havde baseret sig på Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder⁽¹⁾, ville der have været mulighed for at yde støtte til redning af bedrifterne.

(48) Kommissionen sendte forespørgsel herom i den første skrivelse, hvori den bad de italienske myndigheder om yderligere oplysninger. Kommissionens forespørgsel skyldtes, at ordføreren i det sammendrag af parlamentets arbejde, som blev fremsendt sammen med det oprindelige lovforslag (der senere blev vedtaget som lov 290) påpegede, at artiklen om lempelse af tilbagebetalingen af landbrugslån (dvs. den daværende artikel 5) svarede til en artikel, som allerede var blevet forelagt i et tidligere lovforslag, og som var blevet slettet på grund af de indvendinger, som Kommissionen fremsatte i den skrivelse, den sendte Italien den 5. marts 1998. Ordføreren påpegede, at bestemmelserne kunne være i modstrid med EF-traktatens artikel 87, men gjorde samtidig opmærksom på, at Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder indeholdt specifikke bestemmelser om statsstøtte til virksomheder. Disse bemærkninger gav næring til Kommissionens formodning af, at artiklen kunne tolkes på denne måde, og var baggrunden for

Kommissionens anmodning om afklaring af dette punkt. Denne anmodning om en afklaring blev imidlertid totalt ignoreret af de italienske myndigheder, som insisterede på, at artikel 87, stk. 2, litra b), var gældende for den pågældende foranstaltning.

(49) Kommissionen gav igen udtryk for tvivl, da proceduren blev iværksat. Trods Kommissionens anmodning om yderligere information, gav de italienske myndigheder ej heller i denne forbindelse oplysning herom, og de gjorde intet forsøg på at begrunde foranstaltningen med henvisning til Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder. I skrivelsen af 18. maj 2000 anførte de blot, at foranstaltningen ikke var blevet gennemført, og at der ikke var ydet støtte. Efter myndighedernes opfattelse var drøftelserne med Kommissionen om foranstaltningens art og om, hvilket juridisk grundlag den skulle vurderes på, blevet bragt til afslutning med meddelelsen om, at foranstaltningen ikke var blevet gennemført.

(50) Det konkluderes på grundlag af ovenstående, at den støtteforanstaltning, der omhandles i artikel 4 i lov nr. 290 af 17. august 1999, ikke kan henføres under undtagelsesbestemmelserne i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

(51) Kommissionen må således konkludere, at den støtteforanstaltning, der omhandles i artikel 4 i lov nr. 290 af 17. august 1999, udgør en driftsstøtte, og at den følgelig er uforenelig med fællesmarkedet. Denne beslutning berører kun støtteordningen, som er af generel art, og som af de ovenfor beskrevne årsager ikke opfylder de gældende bestemmelser. Der tages ikke i beslutningen stilling til, om enkeltbedrifter i kraft af undtagelsesbestemmelserne eventuelt kan få individuel støtte; en sådan skal anmeldes til Kommissionen, jf. traktatens artikel 88, stk. 3, således at der kan foretages en undersøgelse. Beslutningen vedrører ikke og er uden retsvirkninger for de drifts- og forbedringslån, der forfalder pr. 31. marts 1998, og som omhandles i bestemmelserne om betalingshenstand i artikel 4 i lov nr. 290 af 17. august 1999.

V. KONKLUSIONER

(52) Det følger af ovennævnte redegørelse, at den støtteforanstaltning, der omhandles i artikel 4 i lov nr. 290 af 17. august 1999, er uforenelig med fællesmarkedet, og at den ikke kan henføres under undtagelsesbestemmelserne i traktatens artikel 87, stk. 1.

(53) Det er ikke nødvendigt at foretage en efteroprævning af støtten, da den ikke er blevet gennemført, og dermed heller ikke udbetalt —

⁽¹⁾ EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 3

Artikel 1

Den i artikel 4 i lov nr. 290 af 17. august 1999 omhandlede statsstøtte til lempelse af landbrugslån er uforenelig med fællesmarkedet.

Nævnte støtte må således ikke gennemføres.

Denne beslutning er rettet til Italien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 3. april 2002.

Artikel 2

Senest to måneder efter at være blevet underrettet om denne beslutning sender Italien Kommissionen meddelelse om, hvilke foranstaltninger der er truffet til efterkommelse heraf.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen